

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

60 In sacris præsul vult sexagesima quòd sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

C. I. ¶ Non aspires ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Unde ait Zozimus Papa ad Isthobium Sabnitam Episcopum, epist. 1.

Qui ecclesiasticis disciplinis imbutus per ordinem non est, & temporam b approbatione divinis stipendiis eruditus, nequaquam ad summum ecclesie sacerdotium aspirare presumat: & non solum in eo ambitio inefficax habeatur: verum etiam in ordinatores ejus, ut e careant eo ordine, quem sine ordine contra precepta Patrum crediderant presumendum.

C. II. ¶ Ad sacerdotale officium nullus, nisi per singulos gradus probatus accedat.

Idem i eadem epistola.

Si d officia secularia principem locum, non vestibulum actionis ingressis, sed per singulos e gradus examinatis temporibus defertur, quos ille tam arrogans, tam impudens invenitur, ut in cœlesti militia, qua propensius ponderanda est, & sicut aurum, repetitis ignibus exploranda, statim dux esse desiderat, cum tyro ante non fuerit, & prius velit docere, quam discere? Affluet in Domini castris, in lectorum primitus gradu divini rudimenta sœvitii, nec illi vile sit exorcistam, acolythum, subdiaconum, diaconum per ordinem fieri: nec hoc factu, sed statim majorum ordinatione temporibus. Iam vero ad presbyterii fastigium talis accedat, ut & nomen atas impleat, & meritum probitatis stipendia ante acta testentur. Iure inde summi Pontificis locum sperare debet. Facit hoc nimis remissio consacerdotum nostrorum, qui pompam multitudinis querunt, & putant ex hac turba aliquid sibi dignitatis acquiri. Hinc passim numerosa popularitas enam his locis, ubi solitudo est, talium reperitur, dum f parochias extendi cupiunt, aut quibus aliud praestare non possunt, divinos ordines largiuntur. Quod oportet distridi semper esse iudicii. Rarum est enim omne, quod magnum est.

¶ Idem i Caput hoc antea tribuebat Vrbanus. Emendata est inscriptio ex plerisque vetustis Gratiani exemplaribus, habetur enim in eadem epistola.

C. III. ¶ Cuiuslibet meriti laicus ad summum non aspires sacerdotium.

Item Gregorius lib. 7. reg. epist. no.

Hoc g ad nos pervenisse non dissimili dignum detestatione completitur, quod quidam desiderio honoris inflati, defunctis Episcopis tonsurantur, & sunt repente ex laicis sacerdotes: atque inveterunde religiosi propositi b ducatum arripiunt, qui nec esse adhuc milites didicerunt. Quid putamus quod isti subiectis praestituri sunt, qui antequam discipulatus limen attingant, tenere magisterii locum non formidant? Qua de re necesse est, ut quamvis inculpati quisque sit meriti, ante tamen per distinctos ordines ecclesiasticis exercentur officiis.

C. IV. ¶ Non aspires ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Item Cœlestinus Episcopus Galliarum, epist. 2. c. 3.

Ordinatos i vero quosdam, fratres charissimi, Episcopos, qui nullis ecclesiasticis ordinibus ad tantæ dignitatis fastigium fuerint instituti, contra Patrum decreta, hujus usurpatione, qui se hoc recognoscit fecisse, didicimus, cum ad Episcopatum his gradibus, quibus frequentissime cautum est, debeat perveniri, ut mi-

a Anselm. lib. 6. cap. 28. Ivo part. 1. cap. 102. Supra dist. 36.
 b tempor. orig. c al. ordinatores ejus careant. d Anselm. lib. 6. cap. 28. e al. plurimos. orig. f al. dum per parochias.
 g Anselm. l. 6. c. 32. Polygl. l. 2. tit. 7. h al. prapostis. i Durc. l. 1. cap. 11. Ivo p. 1. c. 72.

notibus initiati officiis ad majora firmentur. Debet enim ante esse discipulus, quisquis doctor esse desiderat, ut possit docere, quod didicit: omnis vite institutio hac, ad id quod tendit, se ratione confirmat. Qui minime literis operam dederit, preceptor non potest esse literarum. Qui non per singula stipendia creverit, ad meritum ordinem stipendii non potest pervenire. Solum sacerdotium inter ista, rogo, vilius est, quod facilius tribuitur, cum difficilius impletur?

DISTINCTIO LX.

¶ Cœlestinus ex parte est, qui possint ad sacerdotii ordinem promoveri, & qui non. Nunc autem considerandum est, ex quibus ordinibus in archipresbyterum, vel prapostum, vel Episcopum, vel Archiepiscopum sine eligendi.

C. I. ¶ Archipresbyter, vel decanus, aut archidiaconus non nisi diaconus, aut presbyter ordinetur.

De his ita statutum est ex concilio Vrbanus I. Papa, celebrato Alvernia.

Nullus Episcopus in ecclesia sua, nisi diaconus sit, archidiaconum instituire; nec archipresbyterum, aut decanum, nisi presbyteri sint, ordinare presumat. Quod, ut distridius teneatur, Apostolica auctoritate prohibemus & interdicimus.

¶ In capitulis manuscriptis concilii Claremontensis habiti ab Urbano II. (qua non sunt decreta ipsius concilii, sed summa quedam ipsorum) in tertio hoc legitur, qua ad presertim canonem faciunt: ut nullus fiat decanus nisi levita.

C. II. ¶ Nullus in prapostum, vel archipresbyterum, nisi presbyter, nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

Item Calixtus Papa.

Nullus in prapostum, nullus in archipresbyterum, nullus in decanum, nisi presbyter, nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

¶ Et rubrica & caput emendata sunt ex manuscriptis scripturis.

C. III. ¶ De eodem. Item Innocentius secundus in concilio Romano, cap. 10.

Innovamus a autem, & precipimus, ut nullus in archidiaconum, vel decanum, nisi diaconus, vel presbyter ordinetur. Archidiaconi vero, vel decani, vel prapostiti, qui infra ordines praxominatos existunt, si inobedientes ordinari contempserint, honore suscepto priventur: prohibemus autem, ne adolescentibus, vel infra sacros ordines constitutis, sed qui prudentia, & merito vite clarescant, predicti concedantur honores.

Hortus sumus propter proacacitatem quarundam statutum est, quod nomen prapostura adepti, officium contemnant, nolentes fieri sacerdotes: aliam tamen manum esse, cum etiam in Episcopum eligi possint in subdiaconatu constituti, juxta illud Vrbanus I. Papa.

¶ Vrbanus I. In c. a multis, extra de atate & qualis, tanquam decretum Vrbanus primi citatur. Apud Ivo nem vero, & in Panormia ex synodo Beneventana, qua tempore Victoris tertii, cui Vrbanus secundus successit, habita fuit. Nam Vrbanus primus centena plus minus annis Nicenam synodum antecessit.

C. IV. ¶ Non eligatur in Episcopum, nisi in sacro ordine constitutus.

Nullus b in Episcopum eligatur, nisi in sacris ordinibus religiose vivens fuerit inventus. Sacros autem

a Concordat Eugenius II. in concilio Rheimensi, cap. 6. Panorm. l. 1. c. 140. b Ivo p. 1. c. 72. Panorm. l. 3. c. 53.

ordines dicimus diaconatum, & presbyteratum. Hos siquidem solos a primitiva legitur habuisse ecclesia: subdiaconos vero, quia & ipsi altaribus ministrant, oportunitate exigente concedimus, si tamen spectata sint religionis & scientia. Quod ipsum non sine Romani Pontificis, vel metropolitani licentia, b i fieri permitimus.

Alterum vero, ut in Episcopum, vel Archiepiscopum, nisi in sacris ordinibus constitutus non eligatur, propter dignitatem ordinis statutum est.

I ¶ Licentia] Sic mutatum est ex disto cap. a multis, *Item, & Pannormia: quomodo etiam in vetustis Gratiani codicibus legitur, scientia.*

DISTINCTIO LXI.

I Tem laici non sunt in Episcopos eligendi: sed per singulos ordines prius sunt probandi.

C. I. ¶ Sacerdotes ex laicis non sunt ordinandi. Unde Gregorius Brunichilda regina Francorum, lib. 7. reg. epist. 113.

Sacerdotale e officium vestris in partibus in tantam (sicut didicimus) ambitionem perductum est, ut sacerdotes subito, quod grave nimis est, ex laicis ordinentur.

C. II. ¶ De eodem. Item Hormisda Papa Episcopis per Hispaniam constitutus, epist. 3. c. 1.

I N d sacerdotibus eligendis, curam oportet esse perspicuam. Ireprehensibiles enim esse convenit, quos praeesse necesse est corrigendis, & infra. ¶ Longa debet vitam suam probatione monstrare, cui gubernacula committuntur ecclesia.

C. III. ¶ De eodem. Idem eodem loco continetur.

N ON e negamus esse in laicis Deo placitos mores, sed milites suos probatos sibi quareunt instituta fidelium. Discere prius quisque debet, et antequam doceat, & exemplum religionis conversationis de se potius aliis praestare, quam fumere. Emendatiorem esse convenit populo, quem necesse est orare pro populo. Longa observatione religiosus cultus tradatur, ut luceat: & clericalibus obsequiis erudiendus inserviat, ut ad venerandi gradus summam perductus, quis sit fructus humilitatis, ostendat. & infra. ¶ Nec tantum de laicis conferrari inibemus, sed nec de poenitentibus quidem quisquam ad huiusmodi gradum profanus temerato aspi-ret. Satis illi postulanti sit veniam concedi: qua con-cientia absolvat rerum, qui se peccata suo populo scit teste confessum? Quis enim quem paulo ante vidit jacentem, veneretur antistitem? Praefertens memorandi f criminis labem, non habet lucidam sacerdotii dignitatem.

¶ In plevisq; vetustis Gratiani codicibus caput hoc conjunctum est superiori: quemadmodum est in ipsa Hormisda epist.

C. IV. ¶ De eodem.

Item Innocentius Papa ad Avrelium Carthagi-nensem Episcopum, epist. 12.

Miserum g est eum magistrum fieri, qui nunquam discipulus fuit: eum summum fieri sacerdotem qui nunquam in ullo gradu obsecutus fuerit sacerdoti.

C. V. ¶ De eodem.

Item Leo Episcopus ad Episcopos Africanos, epist. 85. al. 87. c. 1.

Miramur b tantum apud vos per occasionem tem-poris impacati, aut ambientium praesumptionem, aut tumultum valuisse popularem, ut indignis quibus-

a al. sacros. b al. scientia. c Ansel. lib. 6. cap. 77. Polyc. lib. 2. tit. 1. d Polyc. ibid. Ansel. lib. 6. cap. 22. e Ansel. ibid. Polyc. ibid. f al. miserandi. orig. g Polyc. ibid. Ansel. l. 6. cap. 24. h Ivo p. 5. c. 107.

que, & longe extra sacerdotale meritum constitutis, pastorale fastidium, & gubernatio ecclesiae crederetur. Non est hoc consilere populis sed nocere; nec praefare regimen, sed augere discrimen. Integritas enim praedentium, salus est subditorum: & ubi est incolumitas obedientiae, ibi sana est forma doctrinae. ¶ Principatus i autem a, quem aut seditio extorsit, aut ambigunt occupavit, etiam moribus atque actibus non offendit, ipse b tamen in initio sui est perniciosus exemplo. Et difficile est, ut bono peragantur exitu, quae malo sunt inchoata principio. ¶ Quod e si in quibuslibet ecclesiae gradibus providenter, scienterq; curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilq; praeposterum, quanto magis elaborandum est, ut in electione ejus, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur? Nam totius familiae Domini status & ordo nutabit, si, quod requiritur in corpore, non invenitur in capite. Vbi est illa beati Pauli Apostoli per spiritum Dei missa praecipio qua in persona Timothei omnium sacerdotum Christi numerus eruditur, & proinde unicuique nostrum dicitur, [Manus d. cito nemini imponatur, neque communicatio peccati alieni.] Quid 2 est e cito manus imponere, nisi ante maturitatem aetatis, ante tempus examini ante meritum laboris, ante experientiam f disciplinam sacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et quid est communicare peccatis alienis, nisi talem effici ordinantem, qualis ille est, qui non meruit ordinari? ¶ Sicut g enim boni operis sibi comparat fructum, qui rectum tenet b in eligendo sacerdote iudicium; ita gravi se metipsum afficit damno, qui ad suae dignitatis collegium sublimat indignum. Non enim in cuiusquam persona praeremittendum est, quod institutis generalibus continetur: nec putandus est honor ille legitimus, qui fuerit contra i divinae legis praepcepta collatus. & infra.

¶ Merito, sanctorum Patrum venerabiles sanctiones, cum de sacerdotum electione loquerentur, eos demum idoneos sacris administrationibus censuerunt, quorum omnis aetas, a puerilibus exordiis usque ad perfectiores annos per disciplinae ecclesiae studeat cunctis, ut unicuique testimonium prior vita praerent, nec posse de eius promotione dubitari, cui pro laboribus multis pro moribus castis, pro acerbis strenuis celsioris lae praemium deberetur. ¶ Si enim ad honores munditiae suffragio temporis, sine merito laboris indignum pervenire, & notari amitte solent, quos probitatis documenta non adjuvant; quam diligens, & quam prudens habenda est dispensatio, divinatorum munerum, b celestium dignitatum?

1 ¶ Principatus] In plerisque manuscriptis Gratiani codicibus legitur, principatus, & caetera, & infra. Quod si, & id autem factum videtur, quia infra l. 9. c. 1. principatus, & hic versiculus, pronuntiat in glossa, quae in illis etiam vetustis exemplaribus est, in quibus alia glossa non habetur.

2 ¶ Quid est] Sic in istis manuscriptis legitur: Quid est cito manus imponere, &c. & infra: Sicut enim, & margine citatur, infra dist. 78. c. quid est manus.

C. VI. ¶ Non sunt eligendi ad Episcopatum, nisi quos probabili vita commendat.

Item ex concilio Laodicensi, c. 12.

Episcopum l non oportet praeter iudicium metropolitanorum, & finitimorum Episcoporum constitui ad ecclesiae principatum. Nec eligantur, nisi hi, qui

a i. quasi. 1. cap. principatus. Polyc. ibid. Ansel. lib. 6. cap. 22. b al. ipso. c Ansel. l. 6. cap. 31. d i. tem. 3. e Infra d. quid est manus. f al. obedientiam. g Polyc. ibid. h al. citatur. i de praevaricatione collatus. orig. k al. procella. l Supra dist. 24. c. Episcopi.

